

Postni Glasnik

Glasiilo Obl. organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev v Ljubljani.

Letnik IX.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1929.

30. številka.

Kako je s članstvom Glavnega saveza.

Glavni savez državnih uslužbencev v Beogradu je na osnovi novih pravil iz leta 1926 razčlenjen v načelu na pokrajinske zveze za Slovenijo, Hrvatsko, Dalmacijo, Bosno, Vojvodino in Južno Srbijo. Njegovo ustrojstvo stoji torej na teritorialni in vodoravni osnovi. To se pravi, vse stroke drž. uslužbencev v eni deželi (pokrajini) so združene po svojih organizacijah v pokrajinski zvezi, vse zveze skupaj pa tvorijo glavno uradniško zvezo v centrali.

Tako ustrojstvo so zahtevale pokrajinske zveze, vsem na čelu zveza v Sloveniji, ki je bila tudi izdelala osnutek novih pravil na tej bazi. Z njihovega stališča je bila seveda ta zahteva razumljiva, kakor tudi druga zahteva, da posamezna strokovna združenja ne smejo biti direktno včlanjena v Gl. savez, ampak samo potom pristojnih pokrajinskih zvez.

Ravno tako pa je bilo razumljivo, da se velike strokovne organizacije, ki imajo svoje centrale v Beogradu, niso mogle navdušiti za tak predlog in se niso hotele podrediti marsikje slabšim pokrajinskim zvezam. Zato so zahtevale ustrojstvo Gl. saveza na strokovnem, tako zvanem navpičnem sistemu.

Prišlo je do kompromisa na glavni skupščini l. 1926 v Zagrebu na ta način, da je prišlo v sama pravila načelo teritorialnega ustrojstva po pokrajinskih zvezah, v prehodna določila pa izjema, po kateri so bila velika centralna strokovna združenja še vedno lahko direktno včlanjena v Glavnem savezu. Med temi organizacijami je bil in je še tudi Savez p. t. t. uslužbencev v Beogradu.

Naša organizacija, kakor vse obl. organizacije p. t. t. uslužbencev, je bila torej že od vsega početka potom svojega Saveza včlanjena v Glavnem savezu. Saj je naš predsednik g. Toma Jovanović podpredsednik Gl. saveza. Vzlic temu pa je vstopila OPO leta 1925 v Zvezo drž. uslužbencev za Slovenijo. Z razmerami v centrali nismo bili prav zadovoljni, pa smo upali, da najdemo v Zvezi večjo razgibanost in potom nje aktivnejše delovanje centrale.

V teh štirih letih pa smo se pri samem delovanju v Zvezi docela uverili, da je vodoravni (teritorialni) sistem organizacije popolnoma zgrešen ali vsaj za naše razmere docela nesmotren. Nikdar nismo bili zanj ravno navdušeni, — saj velika organizacija ne more biti nobena, — vendar smo gledali spočetka z zaupanjem in vero v ta sistem. Od meseca do meseca, od seje do seje pa se je ta vera podirala, tako da smo že davno prišli do prepričanja, — katerega pri Zvezi nismo skrivali, — da pokrajinske zveze in na vodoravni osnovi stoječi Gl. savez ne bodo rešile državnega uslužbenstva.

Nekoč smo o vzrokih že pisali; če bo potrebno, bomo še več. Danes pa pustimo rajši besedo sami glavni upravi Gl. saveza, ki se dotakne tega vprašanja v svojem referatu o članstvu za glavno skupščino v Skoplju (glej Činovniški Glasnik od 25. septembra 1929). Da se Gl. savez sam ni nikoli posebno zavzemal za pokrajinski sistem, marveč za strokovni, nam je bilo znano. Nismo pa vedeli, da se je v tem odporu na podlagi izkustev

vodoravne organizacije še utrdil. Čujmo, kaj piše v imenovanem Č. gl. v poglavju »Članstvo«:

»Od vseh prejšnjih zborovanj naše organizacije (Glavnega saveza — opom. pisca) je skupščina v Zagrebu, održana v decembru 1926, posvetila največjo pažnjo sami organizaciji. Na tej skupščini je bil sprejet, kakor je znano, naš savezni statut, ki naj bi bil napravljen konec provizoriju, v katerem se je organizacija dotlej nahajala. Na žalost, nade, katerim smo se udajali tedaj na skupščini in neposredno po njej, se niso v vsem uresničile. Podzvzeti koraki, da se organizacija pred vsem »prešteje«, a nato učvrsti in končno dovede v položaj, da ve, s čim sme računati, niso dali povsem željenega rezultata. Temu je vzrok v glavnem dvoje: po eni strani splošna apatija, ki vlada v vrstah državnih uslužbencev vsekakor kot rezultat moralne in duševne depresije, katera karakterizira našo povojno družbo, a z druge strani sam sistem, na katerem stoji naša organizacija.

Zadržimo se samo pri tem drugem vzroku. Organizacija Gl. saveza ni enolična, uniformna. Glavni savez sestavljajo pokrajinske zveze in centralne strokovne organizacije. Ta dvojna, hibridna organizacija kaže v praksi resne neprilike. V močnejši meri so se pokazale v preteklem letu, kar pa še ne pomeni, da danes več ne obstojajo. Lanska skupščina v Sarajevu se je bavila s tem vprašanjem posebno na osnovi specialnega referata, po katerem je skupščina z resolucijo sprejela status quo, s tem, da je odobrila včlanjenje nekaterih strokovnih organizacij, ki so bile prijavile svoje članstvo tekom leta.

Od sarajevske skupščine je minilo komaj dobro leto in uprava ni smatrala za potrebno, da to vprašanje v konkretni obliki ponovno iznese pred letošnjo skupščino. Zato je treba, da ostanejo stvari še dalje kakršne so; da pa uprava zopet spominja to vprašanje, je vzrok pred vsem ta, da naglasi eden od vzrokov slabosti naše organizacije, — a to je fakt, katerega ne moremo skrivati vsaj sami pred seboj ne, — potem pa, da tudi to pot poudari svoje prepričanje, da nam je potrebna enolična, uniformna organizacija, in to na bazi strokovnih združenj. Tako organizacijo že imajo naši tovariši v večini evropskih držav in v kolikor so oni dosegli občutnejše uspehe v delovanju za stanovske koristi, je treba iskati vzrok ponajveč ravno v sistemu organizacije. No, pa kakor za nekatera druga vprašanja, tako moramo tudi za to počakati, da nam bodočnost prinese potrebno zadovoljivo rešitev.

V pogledu samega števila članov — posameznikov, ki so posredno včlanjeni v Glavni savez, ni zabeležiti nikakih večjih izprememb. V lanskem poročilu na sarajevski skupščini smo navedli številko 50.000 in to številko smatramo še vedno, da drži. Res pa je, da datirajo podatki, na osnovi katerih smo prišli do gornje številke, še iz prve polovice 1927. leta. Zato bi bilo želeli, da včlanjene zveze in strokovne organizacije bolj pogostokrat obveščajo Gl. savez o gibanju svojega članstva, da bi mogli vsaj ob takih prilikah, kakor je letna skupščina, pokazati čim zanesljivejšo in točnejšo evidenco članov.

V Glavnem savezu so neposredno včlanjene sledeče organizacije:

1. Savez drž. uradnikov in uslužbencev za Srbijo, Črno goro in Vojvodino v Beogradu. Predstavništvo tega saveza je isto kakor predstavništvo Gl. saveza. (Forej je ta savez samo na papirju. — Pripomba pisca.)
2. Savez drž. uradnikov in uslužbencev za Južno Srbijo v Skoplju.
3. Savez drž. nameščencev za Bosno in Hercegovino v Sarajevu.
4. Udruga javnih činovnika Hrvatske in Slavonije v Zagrebu.
5. Savez javnih nameščencev in upokojencev v Zagrebu.
6. Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.
7. Savez stanovskih organizacij drž. nameščencev za Dalmacijo v Splitu.
8. Savez p. t. t. uslužbencev v Beogradu.
9. Savez finančne kontrole v Beogradu.
10. Združenje monopolskih činovnikov v Beogradu.
11. Združenje carinskih uradnikov v Beogradu.
12. Združenje davčnih uradnikov v Beogradu.
13. Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu.
14. Združenje uradnikov poštne hranilnice v Beogradu.

Ta lista kaže zadovoljivo stanje v pogledu članstva, posebno če se ima v vidu, da so v posameznih pokrajinskih zvezah zastopani uradniki vseh strok. Na žalost se pa faktično stanje vendar občutno razlikuje od vtisa, ki ga izziva gornja lista. Med gornjimi organizacijami so namreč tudi take, katerih vez z Gl. savezom je samo navidezna. Tako ni prejel Gl. savez od nekaterih organizacij v času od zadnje pa do sedanje skupščine niti enega samega pisma. Celu niti takega ne, ki se ne nanaša na plačilo članarine...

Od navedenih 14 organizacij je samo 6 organizacij plačalo predpisano članarino (one pod 3, 4, 6, 9, 10 in 11). Nekateri (one pod točko 1, 7, 12 in 13) niso plačale niti pare članarine. Ostale pa so dale samo manjše pavšalne zneske na ime članarine. Tako je plačal naš Savez (p. t. t. uslužbencev) 2000 Din. — Potem ni čudno, da ni pravega razgibanja v Gl. savezu, zato pa tudi končuje referat o članstvu takole:

»Taki krhki odnošaji med centralo in včlanjenimi zvezami in združenji odkrivajo slabost organizacije in vidno osvetlujejo eden od važnih vzrokov nezadostnih uspehov naše stanovske borbe. Temu je treba vsekakor enkrat napraviti konec, da bi Gl. savez enkrat končno znal, kolikšno in kakšno je njegovo članstvo.«

Veseli smo tega odkritega poročila, da vemo, pri čem smo. V njem tudi najdemo potrjeno naše stališče, da je organizacija drž. uslužbencev nemogoča in nesmiselna na teritorialni podlagi. Samo ena stroka more imeti pravo organizacijo in samo strokovne organizacije morejo tvoriti močan Glavni savez.

Po tej ugotovitvi je jasno, da se mora razvezati naše razmerje do Zveze drž. nameščencev v Ljubljani. Ker nas to razmerje stane lepe denarje, se mora stvar definitivno razčistiti do konca tega leta ali najdlje do glavne skupščine Zveze.

Tako tudi zahteva naš Savez v Beogradu.

Iz Internacionale PTT.

KAKO NAJ BI SE ZNIŽALI IZDATKI NEMŠKE POŠTNE UPRAVE.

V Nemčiji imajo posebnega državnega komisarja za varčevanje (Reichssparkommissär). Ta proučava razna državna podjetja in obrate ter išče, kako bi se dal kaj prihraniti na osebnih ali materialnih izdatkih. Zdaj je studiral osebne zadeve nemške državne pošte, pa je kot rezultat svojih opazovanj in ugotovitev izdal za upravni svet nemške poštne uprave in za javnost poročilo, na kak način si on zamišlja redukcijo izdatkov za pošto.

Glavna tendenca štednega komisarja gre za tem, da se posli, ki jih izvrši osebje, nižje ocenijo. V številkah povedano izgleda njegov predlog:

1050 višjih uradnikov naj se zamenja z višjimi srednjimi uradniki (prihranek 1 milijon 800.000 mark); 15.000 višjih srednjih uradnikov naj se zamenja s srednjimi uradniki (prihranek 26 milijonov mark); 43.000 nižjih uradnikov naj se zamenja z uslužbenci in delavci (prihranek 20 milijonov mark).

Nič manj ko 18 službenih poslov našteva, ki ne spadajo v uradniške posle, ampak v posle uslužbencev ali delavcev; med temi: pobiranje pisem iz nabiralnikov, nakladanje v vagone, selska služba, dostava brzojavk, krajevna dostava v navadnih razmerah (pomožni dostavljachi, pomagachi), prodaja znamk, šoferska služba, kurjači, profesionisti, navadna pisarniška služba, telefonska služba v lokalnem prometu itd.

Zanimivo je, da to poročilo po drugi strani priporoča večji delokrog ženskih uradnic (poštna prometna služba pri majhnih poštah, pisarniška služba itd.).

Kritizira tudi delovni čas. Po komisarjevem mnenju se preveč odmorov in časa za službeno pripravo računa kot delovni čas. Tudi taki odmori, ki pristojajo osebju za male južine, ne najdejo milosti pred njegovimi očmi.

Skupni prihranek, katerega si nemški drž. komisar za štednjo obeta od svojih predlogov, računa on na 60 milijonov mark (5 % osebnih izdatkov).

Nemški poštni minister pa ni s komisarjevimi referatom nič kaj zadovoljen. Pravi, da njegov izvid vse preveč poudarja gospodarsko plat. Nasproti gospodarskim ciljem se preveč potiskajo v ozadje personalopolitične razmere, ki imajo pri tako velikem podjetju, kakor je nemška državna pošta, znaten vpliv.

POŠTNI PREDPISI NAJ SE POENOSTAVIJO.

Mednarodna trgovska zbornica se je v pogledu p. t. t. obratov prvič pojavila v javnosti z udeležbo na svetovni brzozjavni konferenci. Sedaj je izdala svoje poročilo, v katerem predlaga ta ustanova svetovni poštni zvezi nasvete k številnim prometnim vprašanjem. Te nasvete je vredno pozdraviti z dveh strani: po eni strani, ker stremi mednarodna trgovska zbornica po večjem poenostavljenju nacionalnih poštних zakonodaj, po drugi strani pa, ker zagovarja udeležbo interesentov na mednarodnih svetovnih poštних konferencah. Ta njena zahteva je bila že toliko upoštevana, da je pri zadnji svetovni zračni poštni konferenci v Haagu meseca septembra 1927 tvorilo njeno poročilo podlago za posvetovanja konference.

O nasvetih te zbornice omenjamo:

Poenostavijo naj se predpisi o zavijanju in o prepovedanih predmetih pri poštних paketih; vsekakor naj se izpopolnijo nacionalne odredbe.

Ustanove naj se odseki strokovnjakov-izvedencev, v katerih naj bodo zastopani interesenti.

Poenostavijo naj se določila, kateri predmeti se smejo pošiljati kot vzorci brez vrednosti.

V mednarodnem poštnonakazniškem prometu naj najvišji dopustni znesek ne bo v nobeni državi manjši od 500 zlatih frankov (svetovna poštna zveza pozna samo maksimalni znesek 1000 zl. frankov).

Poštne pristojbine naj se poenostavijo. Velike različnosti se pokažejo kot posebno škodljive pri mednarodnih listkih za odgovor.

Posebno poglavje obravnava zračno pošto. Zahteva se, da ostane tudi sledeča perioda 1929—1934 perioda poizkusov in da se ne izdajajo končnoveljavnne odredbe.

ORGANIZACIJA RADIJA.

Z vprašanjem organizacijske oblike radija se bavi francoska vlada. Poštna zveza je v pismu od 18. januarja 1929, ki ga je poslala državnemu podtajniku za pošto, telegraf in telefon, razvila svoj program, ki se v obče sklada s programom splošne delovne zveze, katera je predložila svoje nasvete vladi že lani. Pismo jemlje za osnovo načelo, da mora radio dobiti značaj službe obče koristnosti. Zato zahteva stanovsko zastopstvo francoskih delavcev (duševnih), da mora voditi ta obrat organizem, ki bo razpolagal s finančno samostojnostjo in združeval v sebi trojno zastopstvo države, producentov in interesentov.

Ustanoviti se mora višji svet za radio, kateremu naj se poveri splošna uprav. podjetja. Del njegovih pooblastil naj se prenese na stalni odbor, katerega dolžnost bi bila med drugim: urediti program radija, pripraviti proračun ter preskrbeti sredstva in podpore tehnikom in onim skupinam, ki bodo organizirale radijske pošiljke. Temu stalnemu odboru bi pomagal tehnični in genijski svet, ki bi pod načelstvom ministra za javni pouk združeval pisatelje, skladatelje, napovedovalce in prevajalce. Malenkostna pristojbina za sprejemne aparate v zvezi s pristojbino za svetilke bi tvorila edini vir dohodkov radija.

Inozemski paketni promet 1. 1928.

Ministrstvo je objavilo v Vesniku št. 13 od 15. julija t. l. izkaze paketnega prometa z inozemstvom. Številke so tako zanimive, da jih ne smemo prezreti.

Iz statistike posnemamo, da se je leta 1928 izvozilo 248.850 paketov. Med temi je bilo 187.060 tranzitnih, to je takih, ki tranzitirajo našo državo, 18.563 paketov se je vrnilo, izvoz pošiljk, predanih na naši zemlji, je znašal 43.227 paketov.

Uvozilo se je 1.183.655 paketnih pošiljk. Med temi 188.010 tranzitnih, 89 vrnjenih in za našo kraljevino 967.043 paketov. **Ves naš inozemski paketni promet v letu 1928. je znašal 1.403.992 paketov.**

Naše pošte so posredovale pri izvozu in pri uvozu paketov za Grčijo, Bolgarijo, Turčijo, Rumunijo, Madžarsko, Albanijo in Italijo. Skupno število za omenjene države presega četrtilijona paketov.

Naš izvoz paketov je v primeri z uvozom minimalen. Zelo visoko število pa izkazujejo pri izvozu vrnjeni paketi. Pri povratku obremenjene naše pošte te pošiljke po mednarodnih pravilih s povratnim portom, s pristojbinami za posredovanje pri ocarinjenju, s kolki na carinskih deklaracijah, s kolki na poštних deklaracijah, s kolki na stovarnicah in s kolki na spremnicah. Če prištejemo še poštne pristojbine v prvotni smeri, prekoračijo pristojbine vseh 1. 1928 vrnjenih paketov svoto od 1.000.000 dinarjev. To svoto morajo plačati odpošiljatelj pri prejemu svojih vrnjenih paketov. Gotovo je, da inozemske tovarne (odpošiljatelj) zahtevajo

naknadno povrnitev nastalih stroškov od naših naslovnikov. Dostikrat se zahteva tudi odškodnina za pokvarjeno ali zmanjšano vsebino. Nastajajo nepotrebni spori, tožbe, akcii. Oškodovana je pri tem poštna uprava, naši trgovci, največje breme pa nosijo inozemske tovarne. Ne smemo se čuditi, če izgube naši trgovci dobre inozemske trgovske zveze. O vzrokih, zakaj se tako veliko število uvoženih poštних paketov vrača v inozemstvo, ne bomo obravnavali na tem mestu. Kompetentnejši so za to naši trgovci, oziroma njihove zbornice in pa carinska uprava. Dolžnost nas poštarjev pa je, opozoriti na ta nedostatek, ki nam v inozemstvu ne dela časti. Na vsak način je treba nekaj ukreniti, da se vračanje tako velike množine poštних paketov v inozemstvo v bodoče prepreči ali vsaj zmanjša.

Število vrnjenih paketov bo nekoliko višje kakor ga izkazuje statistika. Pri primerjanju posameznih postavk v statistiki lahko ugotovimo, da so izmenjevalne pošte predložile upravi neemotne podatke o vrnjenih paketih. Ene dele vrnjene pakete v ulomku po državah, kar je zelo točno. Ti podatki nam izkazujejo število za vsako posamezno državo, koliko pošiljk smo ji vrnili. Druge izmenjevalne pošte vpišejo pri statistiki vse vrnjene pakete v razpredelek »vračeni«, ne oziraje se pri tem, v katero državo se paket vrača. Tretje pa vrnjenih paketov sploh ne upoštevajo in jih vpišejo po državah, skupno z izvoženimi, oziroma uvoženimi paketi. Do prihodnje statistike se bo odločiti za emotno poslovanje, tako da bo paketni promet z inozemstvom izkazoval res točne in zanesljive številke.

Gospodarski krogi za zboljšanje ptt. prometa.

Glede na uvodni članek pod gonimim naslovom v »Poštnem glasniku« št. 27 od 21. septembra 1929 nam je poslal tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani gospod Ivan Mohorič celoten referat, ki ga je bil podal na izvozniskem kongresu. V imenovanem članku smo objavili kratek izvleček, pravi referat pa je obsežno, velestrokovnjaško delo na 41 velikih tipkanih straneh. Ker obravnava ponajveč vprašanja p. t. t. prometa v zanimivi in izčrpni obliki, bomo začeli objavljati ta referat kot podlistek v našem listu, čim nam bo to prostor dopuščal.

Obenem z referatom je poslal g. Mohorič Oblastni organizaciji sledeče pismo:

Čast mi je dostaviti Vam prepis referata, ki sem ga podal na izvozniskem kongresu zbornic in gospodarskih organizacij dne 9. septembra t. l. v Beogradu radi informacije in eventualne uporabe pri Vaših akcijah odnosno v strokovnem časopisu. Glavna teza mojega referata je bila: **pokazati pogošenost eksploatacije in budžetiranja poštne resora** ter naznačiti glavne smernice, po katerih bi se imelo sanirati sedanje stanje. O kongresu izide vsako leto cela knjiga, ki se dostavlja vsem merodajnim mestom, in beograjske tri zbornice imajo nalogo, da skrbje za izvršitev predlogov in sklepov kongresa. Prepričan sem, da je bil moj referat to pot le uvod v podrobno razmotrivanje vprašanj p. t. t. prometa, s katerimi se bodo bavili prihodnji kongresi in konference naših zbornic.

Ob tej priliki smatram za svojo dolžnost, zaprositi Vas, da tolažite mojo zahtevalo vsem mnogobrojnim prijateljem med p. t. t. uradništvom, ki mi je z informacijami in pripomočki šlo vedno na roko in pripomoglo pri sestavi gradiva. Prosim jih, da mi ohranijo to naklonjenost tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Mohorič Ivan,
zbornični tajnik.

Strokovne organizacije v Rusiji.

Na Ruskem niso bile ustanovljene strokovne organizacije samo zato, da bi se borile za boljše mezde in ugodnejše delovne pogoje ruskega poštnega osebja, ampak so imele istočasno drugi velik namen: vzgojiti široke mase naroda do višje stopnje, da bi tudi te imele svoj delež pri civilizaciji in prosveti svojega naroda. Omika naj bi ne bila privilegij bogatih slojev, temveč lastnina vsega naroda. Kar je do tiste dobe država zanemarila, to so hotele strokovne organizacije doseči v svojem idealnem navdušenju. Zdaj se iznova bavi delovna veda s problemom izobrazbe. Glavno svojo nalogo vidi v tem, da izuči in izšola delavno ljudstvo po njegovem poklicu. Že daljšo dobo so uprte oči vseh mislecev na Novo Rusko. Večkrat so opisani tamkajšnji današnji odnošaji, zlasti tamkajšnji problem izobrazbe. Nova Rusija je glede ljudske izobrazbe že dosti napravila, to se ji mora priznati. Umeje pa se, da dežela, kakršna je Rusija, ne more kar čez noč dvigniti na višjo stopnjo omike ogromnih mas naroda. Da tudi ruska pošta in brzojavna uprava ne drži križem rok, temveč se trudi, da bi razširila omiko svoje ga osebja, to kaže vrsta knjig narodnega komisariata za pošto in brzojav v zbirki »Življenje in tehnika«. V njegovi založbi so izšle doslej te knjige: 1. K. Basilevič: Ruska pošta v 19. stoletju. 2. A. Baljajev: Pošta v inozemstvu. 3. V. S. Serebenikov: Časniška poštna služba. 4. A. J. Zigikale: Praktično navodilo za brzojavno službo. 5. A. J. Zigikale: Praktično navodilo za telefonsko službo. 6. Ing. V. A. Afanasev: Stavba napeljave v mestnem telefonskem omrežju. 7. N. Harščenko: Temelji elektrotehnike za poštno in brzojavno službo. 8. N. S. Radionov: Galvanski členi v poštini in brzojavni službi. 9. J. A. Dombrovski in K. K. Krasilnikov: Radiotehnika v vprašanjih in odgovorih. 10. N. G. Kalistev: Vojna pošta. 11. Ing. K. G. Subertin: Uvod v tehniko daljavne telefonije. 12. R. Iv. Sonnenburg in I. N. Ilimič: Poštni zemljepis. 13. A. N. Ciplivinski: Racionalizacija poštne in brzojavne službe. 14. P. A. Rudik: Psihotehniški poizkusi na poštinih in brzojavnih delavcih.

O ameriški zračni pošti.

Zračna poštna služba je razmeroma nova prometna panoga, ki bo sčasoma poštni pisemski promet silno povzdignila. Prvo poskušnjo z zračno pošto so napravili l. 1918 med Novim Yorkom in Washingtonom, t. j. v daljavi 200 milj. Ali ta razdalja je bila prekratka za znatno izkoriščanje časa, zato se je ta zračna vožnja opustila.

Da bi prišel zračni poštni promet kar najbolj do veljave, so ga vpeljali na velikih razdaljah. L. 1919 so ga otvorili v več deželah; naslednje leto pa so poskušali z zračno poštno vožnjo preko vse Severne Amerike, t. j. iz Novoga Yorka do San Franciska. Pisemska pošta iz Salt Lake City ali iz katerega drugega mesta se je odpravljala v nočnem času po železnici, naslednje jutro pa z zrakoplovom. Kmalu se je pokazalo, da se mora vršiti zračni poštni promet nepretrgoma podnevi in ponoči, če se hoče imeti od njega čim več koristi. V ta namen so morali razsvetliti zračno cesto, razsvetliti pristanišča, preskrbeti zrakoplovcem kar najboljšo luč in še več takih reči.

Razsvetljeno zračno pot so napravili med Novim Yorkom in Rock Springs Wyming na 1886 milj dolgi črti, kar je stalo 514.000 dolarjev. Dne 1. julija 1924 se je otvoril zračni promet v tej veliki daljavi. Od tega dne se vrši redno zračni pisemski promet v veliko zadovoljnost prebivalstva. Zračna

vožnja Novi York — San Francisko, t. j. 2665 milj dolga pot, traja 34 ur 20 minut. Zrakoplov pristane na 15 krajih, da zamenja pošto. Vožnja po železnici traja pa 5 dni. Dokler se je vršila zračna poštna vožnja samo podnevi, so se odpravljale pisemske pošiljke ob navadnih pristojbinah. Danes je pa razdeljena zračna cesta na tri pasove (cone). Pristojbina za prvo cono znaša 8 centov, za drugo 16, za celo progo pa 24 cent. Razen te zračne ceste je še 12 drugih zračnih poštih zvez med velikimi mesti. In tako že danes lahko rečemo, da se obeta zračnemu poštnemu prometu sijajna bodočnost.

John D. Murphy, ki živi v Washingtonu, je sestavil daljše poročilo o ameriški pošti. Prvotno je nameraval o tem predavati liansko leto na pariškem kongresu, a kasneje je spis izročil uredništvu »Postgewerkschaft« v objavo.

Poročilo je povsem zanimivo in poučno. Zedinjene države ameriške so ogromna država, a kakor smo videli, imajo tudi ogromen poštni aparat in ogromen poštni promet. Na prvi pogled se človeku čudno zdi, da je ta ogromni poštni promet — pasiven. Ali pasiven je samo zaradi velikih izdatkov za izboljšanje poštnega obrata in prometa, za zidavo poštnih poslopij, nikakor pa ne zaradi nizkih poštnih pristojbin. Ameriški poštni strokovnjaki ne iščejo pri pošti direktnega denarnega dobička, ampak hočejo z nizkimi pristojbinami pospeševati promet, trgovino in industrijo. S procvitom trgovine in industrije pa rastejo državni dohodki na davkih. Potemtakem je poštni primanjkljaj le navidezen, v resnici tvori pošta posredno silno važen vir dohodkov. Visoke poštno pristojbine se torej ne strinjajo z namenom in nalogo pošte, ampak njen pravi namen celo ubijajo. Učimo se od Američanov!

Še so dobra sreča na svetu.

Za človeka, ki stoji v javnem življenju in ima priliko videti toliko sebičnosti, zavisti, brezbriznosti in nesocialnosti, je naravnost notranje odrešenje, če doživi toliko srčne dobrote, usmiljenja in uvidevnosti, kakor ugotavljam zdaj te dni po apelu »Prošnja na vse, ki morejo pomagati«, ki je bil objavljen v zadnjem »Poštnem glasniku«. Nikdar bi si ne bil mislil, da bo naletela moja prošnja v imenu nesrečne neimenovane tovarišice na tolikšno razumevanje in tak odziv.

Danes se sicer še ne more sklepati na končni rezultat prostovoljnih darov, saj je današnji izkaz komaj uspeh, nabiralne akcije od 4 dni, pa že izkazujejo darila znesek, katerega sem pričakoval kot končni rezultat. V teh 4 dneh se je namreč že nabralo preko 1000 dinarjev! Od 11. do 15. oktobra so darovali (po časovnem redu, kakor sem prejel):

Neimenovan 100 Din, neimenovana 10 Din, Kalokira Ante 5 Din, Udvanc Mara 12 Din, pošta Domžale 125 Din (Ušeničnikova 50, Bizjak 50, Januševe 25), Kless Mara 50 Din, neimenovana 50 Din, Tomšič Franjo 10 Din, pošta Devica Marija v Polju 45 Din (Porentova 20, Kozinc 10, Tonih 10, Trontelj 5), Grah Silva 20 Din, neimenovana 50 Din, pošta Slivnica pri Mariboru 20 Din, Milavec Josipina 50 Din, Wagner Roza 40 Din, pošta Litija 100 Din (Škrbčeva 20, Strgarjeva 10, Mrak 5, Nohinal 5, Batis 5, Ostrež 5, Štrukljeva 20, v družbi nabrano 30), Kucler Matko 20 Din, neimenovan ob priliki srečne vrnitve 100 Din, Belar Iva 100 Din, Zajc Olga 50 Din, Šraj Marija 30 Din, neimenovana 50 Din, Tihle Fortunat 10 Din.

Vsem v svojem in v imenu hvaležne tovarišice: stokrat, tisočkrat zahvaljeni!

Josip Jakše.

To in ono.

Seja odbora OPO. Prihodnja, t. j. 4. odborova seja OPO bo v torek 22. oktobra. Člani odbora so prejeli sicer že posebna pismena vabila, vendar jih opozarjamo še na tem mestu, da pridejo točno in polnoštevilno, ker je pričakovati važnega poročila predsednika, kateri se je ravno vrnil iz Beograda. Na novih vabilih na odborove seje ni nič označena ura. Ta je namenoma izpuščena, ker se vrše vse naše seje ob 20. uri (ob osmih zvečer) in vse v pisarni organizacije Pred Prulami šte. 1. — Predsedstvo OPO.

Himen. Danes se poročita tov. Aleksander Lavrič, p. poštar iz Nove vasi pri Rakeku, z gđc. Ivo Urbasovo z Unca, bivšo kolegico - dnevniciarko pri pošti Rakek, ki je dala pred kratkim ostavko na drž. službo. Iskreno čestitam.

Največja pošta v Jugoslaviji. Na beograjskem kolodvoru so dovršili po berlinskem vzorcu moderno petnadstropno palačo, v katero se preseli prihodnji mesec iz svojih dosedanjih neprimernih lokalov kolodvorska pošta. Če so se pri gradnji stavbe upoštevale naše poštne prometne razmere od berlinskih, se bo kmalu pokazalo v praksi. Prav dolgo se pa beograjska kolodvorska pošta ne bo mogla ponašati kot največja, ker nameravajo že prihodnjo pomlad postaviti v Beogradu drugo, še večjo palačo, v kateri dobi svojo streho poštna hranilnica in glavna pošta, ki bo potem odvzela kolodvorski pošti časten naziv največje pošte v Jugoslaviji.

Komercializacija brzojava in telefona v Belgiji. Ministrski svet je izdelal načrt zakona o avtonomiji brzojava in telefona. Pri tem je zlasti zanimiva določba, po kateri bi brzojav in telefon v režiji dajala uradnikom 5 odst. čistega dobička.

Newyork dobi nove poštno palače. V Newyorku bodo gradili dve veliki poštni palači in en urad letalne pošte, tik za današnjo glavno pošto. Stavbe imajo biti spravljene pod streho v treh letih. Novi uradi bodo v zvezi po londonskem vzorcu z osrednjim kolodvorom z zračno pošto. Stara glavna poštna palača v spodnjem mestu, ki je bila še okoli leta 1900 središče newyorškega poštnega prometa, je popolnoma izgubila svoj pomen. Newyorški magistrat zahteva, da se palača, ki je prej veljala za eno od najponosnejših in arhitektonsko najlepših palač v Newyorku, poruši, ker je ta ponosita palača proti velikanskim nebotičnikom v istem delu mesta za današnje razmere vsekako prenizko poslopje.

Telefon v Švici. V švicarski telefonski upravi investirani kapital znaša približno 400 milijonov frankov. Kosmati dobiček znaša 90 milijonov frankov. Število naročnikov je doseglo številko 180.000, število telefonov pa 250.000. V Švici pride na 100 prebivalcev 16 naročnikov. Vsak dan se zveže 46.000 telefonskih zvez, od teh je 34.000 krajevnih pogovorov. Najdaljša doslej dana zveza je šla med Batavijo in Genfom v daljavi od 12.500 km.

Nemška poštna uprava je uvedla dve novi vrsti formularov za brzojavne čestitke. Na prvi strani formulara je upodobljen postiljon ali pa dva golobčka z nadpisom »Nemška državna pošta«. Druga in tretja stran sta določeni za naslov in besedilo. Predatelj brzojavne čestitke lahko zahteva okrašen format, na katerem se ima njegov telegram dostaviti. Tudi prejemnik brzojavk more zahtevati, da bi se nanj došle brzojavne čestitke napisale na ta ali oni formular voščilnih brzojavk.

Vaše potrebščine

za jesen in zimo v raznovrstnem manufakturnem blagu nabavite najbolje in poceni le pri tvrdki

J. Preac,

Maribor, Glavni trg št. 13

Poštni uslužbenci dobe tudi na obroke.

Največjo izbero vsakovrstnega usnja in čevljarskih potrebščin
priporoča

Franc Erjavec
Ljubljana, Stari trg št. 11.

Izdelujem **obleke** i. dr. točno po meri in naročilu. Cene solidne. — Oglejte si tudi mojo zbirko vzorcev blaga. — Priporočam se

Ivan KRAJEC,
krojaski mojster
pri Gospodarski zadruzi p. t. nameščencev.

Premogovnik

„**Belokrajina**“

Črnomelj

priporoča svoj izborni visoko kalorični premog. Cene zmerne, postrežba točna in solidna.

Najcenejši nakup angleškega sukna, svilenih robcev, nogavic, platna in čipk pri

„**Tekstilni bazar**“

Maribor, Oetrianska ul. 15

Velika zaloga tapetniških izdelkov, žime, afrika — solidno - najceneje nudi

Rudolf Sever

Ljubljana, Marijin trg 2.
Drž. uslužbencem tudi na obroke.

Jože Mihelič in drug

Ljubljana

Dunajska cesta št. 41

Telefon 2777.

Telefon 2777.

Manufakturna in modna trgovina
Felix Skrabi
Maribor
Gosposka ulica štef. 11.

NOVA ZALOŽBA

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg 19,

in podružnica Nove založbe, prej

J. GIONTINI

Ljubljana, Mestni trg 17

priporoča v nakup šolske in pisarniške potrebščine, kakor tudi knjige vseh tu- in inozemskih založb.

Prvovrsten,

trpežen,

lep!

Zahtevajte prospekte!

The Rex Comp.

spec. trgovina za pisalne stroje

Ljubljana

Telefon 2268

Gradišče 10

Za nakup

vseh pisarniških potrebščin
se priporoča tvrdka

M. Tičar, Ljubljana

Selenburgova ul. 1 in Sv. Petra c. 26

D Mariboru

se kupuje **manufakturno blago** zelo ugodno pri tvrdki

Franjo Majer

na Glavnem trgu št. 9.

Trgovina s kožuhovino

Filip Bizjak

krznarstvo

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

se priporoča poštanim nastavljencom, katerim daje tudi na obroke.

Oglejte si

veliko zalogo blaga za plašče, pralnega baržuna, flanele in barhenta ter vsakovrstnega manufakturnega blaga v najboljši kakovosti pri

Anton Macun

Maribor

Gosposka ulica štef. 10

Vse oblačilne predmete

nudi

L. ORNIK

Maribor, Koroška cesta 9.

Velika izbira, jesenskega sukna za plašče in obleke!

Na obroke! Na obroke!

Stane Jažer

jermerar in torbar

Poljanska cesta štef. 9,

vljudno priporoča svojo delavnico za vsa nova dela kakor tudi popravila, vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna! Cene nizke!

Vsestransko

izobrazbo in zabavo prinaša dober radioaparati. Zato mora priti v vsako hišo. Zahtevajte že danes veliki ilustrovani cenik od veletrgovine Stermecki z več tisoč slikami, katerega dobite popolnoma brezplačno. Imeli boste priložnost izbrati si res prvovrsten aparat po najnižji ceni. Neodgovarjajoče se zamenja ali pa vrne denar. — Cez 500 Din poštnine prosto pošiljanje.

Veletrgovina R. STERMECKI, Celje št. 67. Slovenija

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA